

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Gernands Boktr.-Aktieb.

N:r 48 (258)

Fredagen den 25 november 1892.

5:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr 8 — Idun m. Modet. utan kol. pl. > 6: 50 Idun ensam > 4: —</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten å post anstalt, i Stockholm hos redaktion</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12-1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad</p>
---	---	---	--	---

Augusta Wästfelt.

»Tron ej hvad håglösheten hvissar
 till er,
 att striden är för hög för er för-
 måga,
 och att den kämpas ut väl er för-
 utan»
 Tegnér.

Med dessa den store skaldens ord såsom motto utsände Svenska kvinnoföreningen till fosterlandets försvar sitt första upprop till Sveriges kvinnor att med Danmarks vackra föredöme i Sveriges bygder verka för fosterlandskärlekens väckande och närande samt genom anslutning till föreningen medverka till detta dess ideella och äfven till dess materiella mål: en insamling af medel till det fasta försvarets stärkande.

Huru uppkom då denna kvinnoförening? Var det någon eller några ungmör, hvilka ville göra sig märkvärdiga eller söka vinna något för kvinnans likställighet med mannen, äfven när det gällde den under en så lång följd af år dryftade försvarsfrågan? Nej — det var i stället en blyg, tillbakadragen, men varmt fosterländsk kvinna, hvilken, såsom hon själf till en vän skrifvit: »efter mycken tvekan och ångest» till tidningen Nya Dagligt Allehanda insände en artikel kallad: »Kvinnan och försvaret», som i nämnda tidning infördes

i början af april 1883. Hon uppmanar däri Sveriges kvinnor att genom handling visa, att de älska sitt fosterland och verkligen vilja offra något därför, »ty ännu aldrig,» skrifver hon, »har en kvinna, som älskar, undandragit sig att — när så behöfves — för den älskade göra till och med stora offer. Och hvilken svensk kvinna älskar väl icke sitt fädernesland?»

Det är bilden af den varmhjärtadesvenska kvinna, som så uttalade sig, hvilken vi i dag hafva nöjet att framställa för Iduns läsarinor.

Augusta Wästfelt föddes den 18 juni 1850 på den gamla egendomen Ägården i Vestergötland, hvilken af hennes far, kaptenen vid Vestgöta regemente Ferdinand Wästfelt, då arrenderades. Såväl af fadern som modern, Sofie Reenstjerna, uppfostrades dottern Augusta jämte en yngre bror till att älska sitt fosterland och att värda dess historiska minnen. Svenska historien var städse Augustas älsklingsämne, och bland sina käraste barnomsminnen räknar hon de aftonstunder, då hon jämte brodern efter slutad läxläsning fick läsa

Kärleken, huru oegennyttig den än är, behöfver alltid något mera än att bringa offer — den vill älskas igen.

J. C. HÖSTRUP.

högt för föräldrarna ur Fryxells svenska historia. — Polens olyckliga resningförsök vintern 1862—63 och dansk-tyska kriget 1863—64 gjorde på den tänkande, lifliga trettonåringen de djupaste intryck. År 1865 flyttade familjen Wästfelt till Stockholm, där Augusta sedan åtnjöt undervisning i en af de förnämsta skolorna. — Varmhjärtad och begåfvad klädde hon nog som oftast sina tankar i ord, än i bunden, än i obunden form, men anspråkslös och tillbakadragen som hon är, gömdes dessa opus fort undan allas blickar längst bort i skrifbordslådan. Några af dem hafva dock sedermera blifvit framdragna och synliga i den af Sv. kvinnoföreningen 1886 utgifna kalendern »Hervor» samt i en barnbok, utgifven på Beijers förlag 1890, kallad »Ur historien och sagovärlden». En bland Augusta Wästfelts största egenskaper är dock hennes okufliga energi, hvilken, sedan hennes första tidningsartikel, den här ofvan omnämnda, vardt synlig, städse koncentrerat sig kring det vackra målet: *fosterlandets försvar*, och genom hvad hon för denna sak verkat, har hon visat oss, hvad kärlek i förening med en god vilja kan uträtta.

Vintern 1883—84 hade på Augusta Wästfelts initiativ åtskilliga fosterlandsälskande kvinnor börjat intressera sig för bildandet af en svensk kvinnoförening till fosterlandets försvar, och den 9 april 1884 sammanträdde också ett större antal likasinnade kvinnor samt konstituerade sig till en förening under namn af *Svenska kvinnoföreningen*. Samma dag blef ett af 142 i olika delar af landet bosatta kvinnor undertecknad upprop infördt i de allmänna tidningarna. Uppropet framhöll såsom föreningens främsta mål att »lägga i dagen det varma intresse, hvarmed den svenska kvinnan tager del i fosterlandets viktigaste fråga, men äfven att genom föredöme i offervillighet öfverallt i Sveriges bygder väcka till lif och underhålla känslan för fosterlandets frihet och själfständighet, liksom för de plikter, som i detta afseende åligga alla, man eller kvinna, hög eller låg, rik eller fattig.»

Många sanna fosterlandsvänner gladda sig åt den svenska kvinnoföreningens uppkomst och begynnande verksamhet, men många voro äfven de, som med misstro, ja, hån både i tal, skrift och tryck bemötte föreningen i sin helhet och ofta äfven de enskilda medlemmarna däraf. De funnos ock, som blefvo så skrämde, att de ej vågade kvarstå i föreningen. Den som dock ägde mod och kraft att hålla ut var Augusta Wästfelt, hvilken blifvit vald till sekreterare i föreningens styrelse och såsom sådan fick så att säga kläda skott för icke blott styrelsen, utan för hela föreningen. Med oändligt tålmod mottog hon hån och motsägelser, alltjämt arbetande för sitt mål, viss om den goda sakens slutliga seger. Och icke blott hos sig själf uppehöll hon modet, hon förstod äfven att hos andra ingjuta intresse samt att, där detsamma slappats, å nyo upplifva det och stärka till fortsatt arbete för föreningens mål. Otaliga äro de handbref, hvilka hon såsom uppmuntrande hälsningar utsändt till Sveriges olika bygder, och ofta hafva genom hennes ord de vacklande blifvit återförda till kampen mot den ligkiltighet, som så länge förlamade vårt folk. Det gick icke fort för Svenska kvinnoföreningen att vinna terräng, men så småningom har den

dock vunnit mer och mer erkännande och hade den 26 oktober 1889 den uppmuntran att från chefen för fortifikationen få mottaga en anhållan, att föreningen för sina medel ville inköpa den för Vabergets bestående nödiga marken. Med anledning häraf beslöt föreningen vid allmänt årsmöte i november samma år att af sina samlade medel ställa till h. m:t konungens förfogande den för den omtalade markens inköp erforderliga summan 24,000 kronor.

Då den *Allmänna försvarsföreningen* 1889 började sin verksamhet, var det med Svenska kvinnoföreningens lokalkomitéer såsom grund och stöd, som den framträdde, och säkert kändes detta erkännande af »det starkare könet» godt för de inom Svenska kvinnoföreningens led förr så ofta förkättrade kämpande kvinnorna.

Det är snart nio år, sedan Svenska kvinnoföreningen först bildades, och i de olika af sekreteraren författade årsberättelserna kan man följa dess arbete och utveckling steg för steg. Glädjande är att se, det den särskildt de sista åren vunnit många flere medlemmar och långt större sympati än förut. Af detta års räkenskaper framgår, att föreningen snart har samlat de 100,000 kronor, som hon föresatt sig såsom sitt första materiella mål, utgörande ett bidrag till fästningen Karl-borgs fullbordan, och torde detta resultat öfverallt böra framkalla både beundran och tacksamhet.

I årsberättelsen för 1891 skrifer Augusta Wästfelt några beaktansvärda ord, hvilka vi här anföra: »Man talar nu för tiden så mycket, kanske mer än nödigt är, om kvinnans rättigheter; den allra största, den dyrbaraste af dem alla har hon redan, den att i hemmet uppfostra sina barn och där i deras unga hjärtan nedlägga gudsfruktans, fosterlandskärlekens och pliktänslans ädla utsäde. Det är således i kvinnans hand, som nationens öde i viss mån hvilat, ty om än männen styra staten, är det dock kvinnorna, som uppfostra männen och gifva gossens själ den första, måhända för alltid afgörande riktningen. Ingenting är därför viktigare än att hos Sveriges kvinnor ingjuta en varm och lefvande fosterlandskärlek, och ingen tillfredsställelse kan heller för föreningens gifvas större än den att se sina ansträngningar i detta afseende krönta med framgång.»

Heder åt den kvinna, som så tänker och handlar, och som offrat sitt intresse, sin tid och sina krafter på detta sätt såsom frivillig i fosterlandets tjänst! Hennes arbete skall bära rika frukter!

Vi hälsa henne och den svenska kvinnoföreningen, hvars stiftare och stöd hon är, med Wennerbergs ord till dem:

Förfaras ej du lilla hop, gå fram!
Ett hopp som ditt ej komma skall på skam,
Och slutlig seger skall din kärlek vinna,
Gud signe dig, du ädla svenska kvinna!

E. F.

Må vi göra kvinnan rättvisa, hon sätter ofta i verket det goda, som mannen nöjer sig med att framkasta förslag till.

Aug. Gayard.

I »skvallerfrågan».

Under rubriken »Skolskvaller» märkes i ett af Iduns senaste nummer en läsvärd artikel af märket J. F.—lm, hvilken föranledt undertecknad att gripa till pennan för att med några ord behandla det intressanta ämnet, synnerligast som det tyckes mig, att förf. mera tänkt på och afhandlat det fördömliga i att lärares sympatier och antipatier göra sig gällande vid undervisningen än själva »skolskvallret».

Ehuru fullt ense med förf. vill jag dock yttra några ord till deras försvar, hvilka möjligen kunna blifva föremål för klander i detta afseende. Antag till dömes, att i en klass finnes en lärjunge, som ej blott ådagalägger lättja och häglöshet, utan äfven ständigt är ledare och deltagare i alla förekommande streck. I början har man förlåtit honom och efterskänkt straffen, då han förefallit ångerfull, men sedermera har han för hvarje gång straffats allt strängare. Nu vill man, att läraren, fastän han väl vet, huru nämnde lärjunge uppvisar de andre, huru han, så fort lärarne vändt ryggen till, gör narr af dem, och fastän han ser, hur trilskt och ovänligt han betar sig, trots allt skall bemöta honom på alledes samma sätt som den flitige och artige lärjungen. I annat fall heter det å den »förfördelades» sida: »Ja, jag har ett sådant mothåll, så...» fastän han väl vet, att han med flit och ett godt uppförande skulle kunna återvinna sin lärares förtroende.

Isynnerhet får man ofta höra oförståndiga mödrar säga: »Min stackars gosse har ett sådant mothåll af den och den läraren, han var en gång med om ett litet spratt, man vet ju, hurudana pojkar äro, de mena ju aldrig så illa.» Sålunda skapas en opinion för de »stackars förtryckta lärjungarne» och mot de där »barbariska skollärarne». Därigenom blir det föreställningsättet rådande, att partiskhet vida oftare gör sig gällande, än hvad som i verkligheten är fallet. Men är det att undra på, att en lärare betar sig olika mot den af sina disciplar, hos hvilken han fioner flit och intresse, än mot den, som visar häglöshet och lättja. Vore det ens rättvist och nyttigt, att lärjungen ej i lärarens uppförande kände belöning eller straff för sitt uppförande? Rättvisa kan ju iakttagas i alla fall.

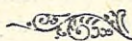
Nu vilja vi återvända till det, som egentligen utgör ämnet för vår lilla uppsats: *skolskvallret*. Det låter ju mycket fult detta ord — *skvaller* — eller hur? Men hvad det betecknar är inte alltid så fult, som man tror. Man är mycket känslig för det. Ofta säga lärare och föräldrar: »Intet skvaller!» Bland lärjungarne är ordet ännu mera förhatligt. Det behöfs ej mera, än att en af kamraterna skriker: »Kalle har skvallrat,» så är detta tillräckligt att för lång tid beröfva den sålunda beskyllde medlärjungarnes aktning och tillgifvenhet, äfven om anklagelsen är grundlös. En lärjunge, som anklagas och — ofta på lösa skal — fälles af kamraterna för skvaller, är bland dem så godt som fågelfri. Stundom förfara kamraterna riktigt hjärtlöst och grymt mot dem, som sålunda förbrutit sig! En dylik händelse, som jag själf bevittnade, vill jag meddela som bevis härför.

En lärjunge, vi kunna kalla honom Per L., trampar sidokamraten, Eskil K., på foten upprepade gånger. Läraren märker, att Eskil ej sitter stilla, och frågar honom om anledningen. »Därför att Per trampade mig,» säger denne, ej för att få kamraten straffad, utan endast för att fria sig själf. Emellertid blifver Per afbasad och erhåller en anmärkning för oskick. Påföljande lofstund höjdes ett allmänt rop från kamraterna: »Så fegt att skvallra!» »Usch, skvallerkärning!» och den olycklige Eskil smög sig rädd och gråtande ut, genast förföljd af en ständigt växande hop, som snart letade rätt på honom och så illa slog honom, att rektor måste ingripa.

En annan historia: Anna L. hyste stor förfäran för profskrifningen i svenska. Hon väntade ett visst historiskt ämne och tog med sig upp i skrifningen sin historia, som hon gömde på sig. Därigenom lyckades hon få ihop ett rätt skapligt tema, för hvilket hennes lärarinna gaf henne rätt mycket beröm. Där- emot hade kamraten, Ebba O., som för tillfället ej så väl kom i håg, hvad hon läst om det uppgifna ämnet, och beredt sig på ett annat, lämnat ett underhaltigt skriptum, hvilket föranledde lärarinnan att säga till henne: »Hur kommer det sig till, att Ebba skrivit så dåligt och Anna så bra? Det var verkligen oväntadt.» Ledsen öfver att hafva misslyckats och harm- sen öfver, att kamraten genom sitt oärliga till- välgångssätt ansetts skickligare än hon, brast Ebba i gråt, och beklännelsen slapp ur henne, huru hon hade sett kamraten fuska. Stor upp- ständelse! Anna L. blef ganska hårdt straffad, men fortfor att stå i samma goda förhållande till kamraterna, hvaremot Ebba af alla blef ansedd som en elak och afund-juk »Skvaller- lotta».

Det händer verkligen nästan oftast, att *omtalandet* af en straffvärd förbrytelse bland kamraterna anses värre än själva gärningen. Underligt, eller hur, och likväl sant. Om till dömes ett spratt begås och läraren, okunnig om den brottslige, frågar hela klassen, anses det äfven då *orätt* att på lärarens uppmaning yppa honom. Hellre sänkta sedebetyg för hela klassen än den brottsliges bestraffande. Det är denna falska uppfattning med alla dess följder, tyranni af svagare kamrater, uppstud- sighet mot lärare m. fl., som måste utrotas. Det s. k. skvallret, som så lätt skiljes från det verkliga, illviljans och afund-jukans, är och bör betraktas som något helt annat än detta, om ej rättsbegreppet skall blifva förvändt, om det skall vara möjligt för läraren att uppfostra rätt.

Florentin.

Från farmors ungdom.

Berättadt af henne själf och för Idun
upptecknad af Claës Lundin.

3.

En dag befann jag mig, till egen förvåning och ej utan oro, på en bänk i mamsell Holmans flickskola. Huru det hade gått till, kan jag ännu icke begripa, då min far så kraf- tigt satte sig emot all skolundervisning för flickor. Mycket tänkte jag dock ej då för tiden på orsaken till den viktiga tilldragelsen, men så mycket mera på denna själf.

Skolan låg vid en af den inre stadens trånga gator, alldeles oberörd af hvarje solstråle och lika obekant med frisk luft. I en föga rym- lig sal voro några och trettio flickor hopträng-

da vid två långa bord från klockan nio på morgonen till klockan ett samt sedan mellan tre och fem på eftermiddagen. Värmen var ganska besvärlig sommartiden, då vi hade blott en månads ledighet, mellan dagarne före mid- sommar och den 20 eller 21 juli, och ej miu- dre obehaglig var kölden under vintern. Luf- ten i skolrummet var sannolikt under alla års- tider mycket dålig. På den olägenheten tänkte jag icke då, men inser den nu, då jag erin- rar mig, hvilken tryckande känsla man erfor, när man trädde in i skolrummet. Fönsterna öppnades aldrig mellan september och maj, då innanfönsterna voro insatta och noga klistrade samt i saknad af hvarje slags draglucka.

Någon tambur eller annat slags förrum fanns icke, utan hängdes öfverplaggen, voro de än aldrig så våta, i skolsalen, där de nog icke förbättrade den redan förut dåliga luften.

Men hvad brydde vi flickor oss om sådana olägenheter? Bleka voro vi visst, det kommer jag ihåg, och många af oss ganska svaga, men barnaglädjen saknades ingalunda. Under det korta frukostloftet, som alltid tillbragtes i skolrummet, lekte vi så godt det trånga ut- rymmet medgaf, och dammet, som uppstod af våra häftiga rörelser mellan och på bänkarne, lade sig nog på bröstet kanske, men ej på våra glada sinnen. Någon lekplats i fria luf- ten ägde vi icke. Huset låg mellan två gator och hade icke någon gård.

Undervisningen sköttes af mamsell Holman ensam, med något biträde då och då af en bland de äldre flickorna. Lärarinnan var glad och vänlig, omtyckt af alla, men troligtvis icke synnerligt kunnig. Efter hvad jag sedan in- hämtat, hade hon först på äldre dagar valt läroyrket, då äktenskapsförhoppningarna voro alldeles uttömda.

»Något skall man väl ta sig till,» sade hon, och så satte hon upp skola.

»Hon är mycket snäll i fransyskan, har jag hört,» försäkrade min mor, hvilken själf icke kunde bedöma den saken, men hade djup akt- ning för sådan språkkunskap.

Stackars, snälla mamsell Holman och hennes »fransyska»! Den var nog icke af första ordningen, kanske knappt den sjunde. Då jag vid mogna år kom till Frankrike för att »ever- tuera mig i språket» och därvid sökte använ- da den Holmanska franskan, fann jag, att den dugde rakt intet. Men hvem kunde ana det, då jag gick i skolan? Min mor var mycket lycklig, öfver att jag gick i en »riktigt fin» skola, där man fick lära språk. Min far hade fogat sig i nödvändigheten, men suckade, då han vid ingången af hvarje kvartal måste pun- ga ut med 8 riksdaler banko.

»Fransyskan» var det läroämne, hvarmed mamsell Holman skyltade, det lockbete som hon lade ut för borgerliga mödrar, men dess- utom läste vi både katekes och biblisk histo- ria samt till och med Jakob Ekelunds läro- bok för första begynnare i fäderneslandets histo- ria, lärde oss de fyra enkla räknesorterna och plågade med så kallad skönskrifning, hvars resultat var det mycket världslosad hand- stil. Vår hufvudsakliga sysselsättning var dock handarbeten, i synnerhet slätsöm i långa ban- nor, högt uppskattad af mödrarna och uppta- gande en oändlig tid. Symaskiner voro då ännu icke uppfunna, och det ansågs alldeles nödvändigt att offra en god del af skolunder- visningen åt sömnad. Med slätsöm omväxlade ock åtskillig konstösöm, i synnerhet hälsöm, men äfven broderier på stramalj, hiskligt smak- lösa i mönster och vanligtvis lika dåliga i ut- förande, fastän detta arbete öfvades endast af skolans äldre och mest försigkomna lärjungar.

Hvad som däremot skulle utföras af alla var de på den tiden högt ansedda märkdu- karne, hvilka kanske upptogo största tiden af allt vårt arbete. Jag arbetade visst flere år på min märkvärdiga märkduk och svettades vid sybågen, knäpande med tvinnadt silke på hårdduk, men så åstadkom jag också något prak- tigt, enligt hvad min mor och mamsell Hol- man försäkrade. Midt på duken syntes två basunbläsande englar, hvilka höllo en krans af rosor mellan sig, och inne i den kransen hade jag sytt begynnelsebokstäfverna till mina för- äldrars för- och tillnamn. Öfverst på duken lästes mitt eget namn med årtal och dag, och så kommo ett par rader med stora och lilla alfabetet, icke blott i tryck-, utan äfven i skrifstil, samt en rad siffror. Nederst i ena hörnet syntes ett litet rödt hus och ett grönt träd och i andra hörnet en kyrka med spet- sigt torn.

Med stolthet öfver mitt arbete samt out- säglig glädje, öfver att det äntligen var full- bordadt, sprättade jag slutligen märkduken ur bågen och bar den i triumf hem, där den för- skaffade mig loford och smekningar af mina öfver detta storverk förtjusta moder. Duken sattes i glas och ram och hängdes öfver sof- fan, en hvitmålad pinnsoffa med svart läder- sits, där den sedan förevisades för alla, som besökte oss, och i årtal beundrades.

Mamsell Holman tillkännagaf en dag, att om flickorna voro riktigt snälla och deras för- äldrar ville kosta på en tillökning af ett par riksdaler i kvartalsafgiften, skulle de få lära sig rita för en riktig ritlärare. Detta älvil- liga tillbud antogs dock icke af flere än tre eller fyra, och bland dem var jag icke. Min far ansåg sig icke ha råd att öka på skolaf- giften och kunde ej inse nyttan för en flicka att lära sig rita. Den af skolmamsellen redan anställde läraren var en ung norrman med det svenska namnet Dahlblom, egentligen, som jag tror, handtverksmålare och hvars namn ännu fortlever ifru Boberg-Dahlbloms frukt- och blom- sterhandel vid Drottninggatan. Han upphörde dock snart med sin verksamhet i skolan. Men emedan mamsell Holman ville, att flickorna icke skulle sakna ritundervisning, åtog hon sig själf att meddela sådan, hvilket var ett tilltag af samma beskaffenhet som hela hennes skola. Figurer kommo dock ej i fråga att teckna, men väl landskap, och de utfördes i svart- krita, utpetade med beundranvärdt tålmod, och då någon förhöjning i kvartalsafgiften icke mera afhördes, fördrogo föräldrarne äfven denna gren af undervisningen samt till och med gillade den.

Efter några års skolgång, hvarunder jag lärde mig att hjärtligt hålla af den snälla mam- sell Holman, som ville flickorna så väl, men förmäddes så litet, förklarades jag vara fullärd, och mamsell tillbjöd mig att taga plats som underlärarinna i hennes skola. Hon började nämligen känna sig något trött och obekvä- m i följd af en tilltagande fetma. Hvarifrån hon fick den, begriper jag icke, ty inkomsterna voro ganska magra.

Jag var då femton år och borde naturligt- vis tänka på att på något sätt bidraga till mitt uppehälle, ty föräldrarne hade nog med omsorgen för min bror. Han skulle snart in på gymnasium och kunde naturligtvis icke för- tjäna något. Och så behöfde föräldrarne spara till den tid, då han skulle ligga i Upsala, ty därtill hade min far nu gifvit sitt samtycke. Annorlunda var det med mig. Jag behöfde, som man väl kan förstå, icke lära mera, utan nu skulle jag lära andra och förtjäna pengar. Jag fick af mamsell Holman hela tio riksdal-

ler riksgäld i månaden mot att jag läste med hennes skolflickor fem timmar dagligen. Min far var glad öfver att vidare slippa betala 8 banko i kvartalet, och min mor var stolt öfver sin lärda dotter. Det var endast min bror, som dref gäck med den lärdomen.

"Motion".

En stockholmsbild.

Lenaste mård och sammet
hon svept sin dyra person:
det kära, älskade barnet
skall ut att ta sig motion.

Det ädla, det blåa blodet
är dåligt; doktorn befällt:
»Ut, ut i den friska luften,
och gå, ja, gå framför allt.

»Massagen och medicinen,
de verka aldrig ett grand,
om ej af kväfve och syre
ni får er en sats ibland.»

Den klemade drifhusblomman,
hvad får hon ej pröfva på.
Det brinner i mjälla kinder,
och vindarne bita så.

Hon går genom Kungsträdgården,
men märker ej dagens prakt.
På snöklädd gren sig ljuset
i blinkande gnistor lagt.

Hon går förbi snögruppshyddan
och tänker: »En annan gång.»
Barmhärtigheten ej brådskar,
ty vintern är kall och lång.

Hon går förbi konstens tempel
och tänker ohägad på
dess trappor, taflo och bilder,
som bara trötta en så.

Hon går öfver bron, men vänder
helt tvärt där midt för allén,
hvars pudrade kronor gnistra
så kalla i solens sken.

Hon längtar efter hvilans
framför sin varma choklad.
Det nöjet var lön på mödan
för hvarje dags promenad.

Så från strapatsen hon hamnar
till slut i Hellbachers rum
och ber från mjuka fätöljen
om tårter med sylt och skum.

Här sitter hon hela timmen,
en sannskyldig sybarit
som njuter långsamt och älskar
sin läckerhet bit för bit.

När så hon betalar, varsnar
hon snäcka vid snäcka full
med något gelé, som daltrar
och glittrar som glänsande gull.

Hon har ej hjärta att neka
sig något: sked efter sked
utaf det daltrande guldets
begärligt halkar nu ned. — —

Det kära, älskade barnet,
så trött efter all motion,
nu sitter vid middagsbordet
och petar i sin portion.

Och mamma af luttar ängslan
förlorar rakt sin aptit:
»Det kära, älskade barnet
förmår ju knappast en bit.»

Så läser man öfver doktorn
en messa utan reson:
»Det arma, älskade barnet,
hon tål ej dylik motion!»

Anna Knutson.

Om pianoklink.

Motto: Tra tatata ta ta.
Diabelli.

Musiken är en gudarnes gåfva till människorna, men, likasom elden, likasom vinet, en gåfva så väl till förbannelse som till välsignelse. En källa till de gräsligaste kval så väl som till den högsta njutning.

Man kan tänka sig ett himmelrike utan både messor och prädikningar, men bestämdt icke utan musik — musik, som redan i jordelivvet är en upplösning i himmelsk harmoni af alla ändlighetens dissonanser. Man kan tänka sig plågoriket utan eld och svafvel, men knappast — så sade mig åtminstone en gammal utpint pianolärare — knappast utan klink på ostämnda pianon.

O piano, du barn af storproduktionen, som producerar toner en masse, fabriksmaskinernas musikaliska system, hvad du är prosaisk och tråkig och stel och tung, där du står orubblig vid din vägg. Dig kan man ej ta med i båten en mänskenskäll, som förr man gjorde med hornet, felan, gitarren, mandolinen. Du frestar ej som herdepipan till ljufva möten, ej som lutan till drömmar i enslighetens ro. Ditt fält är balen och konsertsalongen, där är du på din plats. Hemmets trefnad förstör du gärna, och sämjan mellan grannar har ingen farligare fiende än du.

Jag vädjar till alla, som ej äro musikhandlare eller pianofabrikanter: finns det för känsliga nerver något mera marterande än pianoklink?

Ni sitter vid ert arbete och har just lyckats få tankarne samlade. Då tränga toner genom trossbotten. Det är grannen inunder, som spelar sitt älsklingsstycke, det där gamla, ni vet. Lätt och obehindradt slarvar det undan som en bryggarkärria i en utförsbacke. Ni känner hvar enda ton så väl, som ni känner möblerna i ert rum. Vid femte takten, andra repriserna, håller ni andan och rynkar ögonbrynen, ty ni vet, att just nu kommer det att köra fast.

Och det kör fast. Det har ännu aldrig låtit bli att köra fast, så många tusen gånger ni har hört det där stycket, i stilla skymningsstund, i arla morgondito, under dagens timmar eller nattens.

Och så börjar det om igen från början, lätt och sorglöst utför backen, tills ni åter rynkar ögonbrynen vid den ödesdigra femte takten, och det skraller till och blir tyst, hvarpå följer ett hjälplöst trefvande öfver tangenterna, som man trefvar efter dörrarne på en mörk vind. Och så om igen — om igen —

Ert arbete är förstördt, era nerver förstörda, er själsfrid borta, och ni ledes vid lifvet.

Det talas så mycket i våra dagar om nervositeten såsom en tidssjukdom. Man skylar på öfveranstängning i skolorna, på det jäktande lif, som blifvit en följd af den allt mer tillspetsade kampen för tillvaron, på missbruket af stimulantier o. s. v. Pianots syndaregister låtsar ingen om. Jag vill ej gå till öfverdrift och påstå, att pianomissbru-

ket är mer än en bidragande orsak, bland många andra, till den allmänna nervförstörelse, som tycks vara en viktig sida af den moderna kulturens »offerväsen».

Men jag vill våga det påståendet, att kunde vi lägga tillsammans alla stötar och hugg, som dagligen tilldelas ömmande nerver med pianotagenten som tillhygge, skulle summan bli så stor, att vi ovillkorligen måste fråga oss: kan allt det oförskyllda lidande, som pianospelet vållar, uppvägas af de tvifvelsutana stora och uppfriskande själsnjutningar, som kunna skrivas instrumentet till förtjänst och berömmelse?

Det är ej nog med att grannarne få lida oerhördt, då ett barn skall lära sig spela piano. Hur torteras icke det arma barnet själf af dessa eviga skalor och öfningar, innan det inhämtat så pass mycket, som anses höra till en god uppfostran! Många erinra sig pianolektionerna såsom det sorgligaste de upplefvat under sin uppväxttid. Och när så den unga damen anses utbildad nog att kunna »roa främmandet» med sin talang, hur ofta händer det icke, att hvad hon presterar är en godtköpsanrättning, som, dränkt i en sås af pedal, befinnes fullständigt onjuttbar för gästerna, utan att de därför behöfva vara musikaliska finsmakare. Flickan har färdighet, det faller ingen in att bestrida. Det enda felet med henne är, att hon är omusikalisk. Ett fel tyvärr, som ingen doktor kan bota och ingen pianolärare heller.

Är af möda och tråkighet för att kunna träka ut andra!

Musiken har öfversvämmat världen som en syndaflod.

Det är rent förskräckligt sommartiden, då man har fönstren öppna och kan få höra en fyra-fem-sex pianon i samma kvarter släppa ut hela floder af dissonerande oljud.

Det är som om man befunne sig i en jättelik lefvande speldosa, som förlorat förståndet och vefvade upp hela sin repertoar på en gång. Man kan bli vansinnig själf af att höra oväsendet.

Olyckan är, som sagdt, att hela världen numera spelar piano, ej blott de, som hafva anlag för musik, utan äfven alla andra. Det måtte sammanhånga med hela den demokratiska tidsströmningen, som, hur mycket godt den för med sig, dock lider af det stora felet att förbise anlagens och begåfningens betydelse. Det förhåller sig alldeles icke så, att i alla möjliga hänseenden »en ann' kan vara så god som en ann'». Därför att fru Petterssons döttrar spela piano, är det alls inte sagdt, att fru Anderssons böra göra detsamma. Ty det kan mycket väl hända, att fru Anderssons döttrar sakna musikalisk begåfning, och hvarför skola de då pina sig själfva och andra med att använda sina små flinka, arbetsdugliga fingrar till något, hvar till de aldrig varit ämnade.

Ned med den dumma fördomen, att ett visst mått af färdighet i pianoklink skall vara oundgängligt för den, som vill anses ha fått en god uppfostran! Må endast musikaliska människor handskas med musikinstrument. Litet mindre — och — bättre musik än den, som vanligen bestås i familjerna, skulle inte skada. Musikaliska ungar kunde då våga tänka på att gifva sig. Ty näst att få en hustru med verklig musikalisk talang är det målet för männens drömmar att få en hustru, som åtminstone ej äger förmågan att störa hemmets trefnad med pianoklink.

Efraim Rosenius.

De svenska kvinnornas Chicagoutställning.

Som vi förut omnämnt, förberedes till den 29 och 30 november å Börsen härstädes en utställning i förening med basar af de föremål, som insändts och delvis antagits att deltaga i de svenska kvinnornas Chicagoutställning. Vi behöfva väl ej erinra om det verkligt fosterländska syfte det här gäller att främja, för att alla kvinnor med intresse måtte omfatta en sak, som till den grad är *deras egen*. Utställningen på börsen lofvar att blifva en intressant och rikhaltig uppvisning af alster af kvinnlig verksamhet på olika områden, representerande litteratur, skön konst, konstindustri och handaslöjder af många slag, såsom väfnad, knyppling, konst- och linnesömnad, glasetning, föremål af graverad koppar m. m.

Iduns redaktion utgifver i anledning af basaren ett extra festnummer, rikt försedt med porträtter, andra illustrationer och text, allt med afseende på den svenska kvinnans deltagande i Chicagoutställningen. Detta nummer skänkes till basaren och kommer att därstädes försäljas.

Den svenska damkomitén vågar emellertid i ännu vidsträcktare grad än hittills påräkna damernas i landsorten ekonomiska understöd för sin nationella sak. Om någon vore väl denna värd uppoffringar af litet penningar och tid. Exempelvis kunde kretskomitén bildas, som hvar på sitt håll anordnade någon liten fest till kvinnoutställningens förmån.

På basaren å Börsen kommer, bland mycket annat, en försäljning af fågel, vildt, frukter och sylter att anordnas, och vi ha särskildt blifvit ombedda att påpeka, att gåfvor till denna afdelning äro ytterst välkomna — ett bland flere sätt att visa sitt intresse för saken.

Redan ha från flere håll glädjande prof på praktiskt intresse rönts, så har exempelvis från Vesterbottens län insamlats och insändts 100 kr. genom landshöfdingskan Crusebjörn.

Men den yttersta tiden nalkas allt närmare, då alla för Chicagoutställningen afsedda föremål måste afgå och arrangementen begynna på ankomstorten, och den nitiska och arbetsamma svenska damkomitén har väl förtjänat att stödjas i sin uppoffrande sträfvan att bereda den största möjliga framgång åt det svenska kvinnoarbetet vid den stora världsutställningen.

För alla, som kunna göra något, hänvisa vi dessutom än en gång till den inbjudning, som var införd i Idun n:r 45.

Mormors vantar.

»Mormor, hvad skall jag fagna syster Maja med till julen,» ropade lilla Elin förtviflad, ty hon tyckte, att stora syster hade så mycket rart, så mycket, att Elin icke kunde hitta på någonting nyttigt, och nyttigt måste det vara, så hade mamma sagt. Mormor visste nu som alltid att råda i nöden, och inom kort såg man dagligen Elin med hemlighetsfull min aflägga sina små besök hos den snälla gumman.

Vi titta in till de två bundsförvandterna. I stora länstolen sitter den gamla i hvit, krusig mössa och med putsade, klara glasögon på nästippen. Bredvid henne Elin, som lär sig att sticka ett par varma, svarta yllevantar åt systemen, som är ifrig skridskoåkterska och därför behöfver något varmt på den lilla handen.

Fastän garnet är *fin*, ha de små fingrarna redan hunnit sticka »det tråkiga», den 10 ctm. långa pulsvärmaren, avigt och rätt — 16 maskor på hvarje nål.

»Nu måste vi tänka på patriarken, som styr hela familjen,» säger mormor, »därför taga vi här på sidan en avigt, två råta och åter igen en avigt, fortsätta sedan med råta maskor rundt sex gånger, glömma dock ej de aviga på sidan.»

»Huru kan det blifva tummen, mormor lilla?»
»Jo, ser du barn, det blir en kil, som man småningom ökar ut genom att taga upp en maska än här än där, tills man har 20 maskor mellan de två aviga. Då drager man en ylletråd genom dessa 20 maskor och fortsätter stickningen en liten bit. Se på din hand, där är ju ett litet afstånd mellan tummens slut och andra fingrets första led.»

»Får jag inte sticka tummen först?»
»Jo — nog går det för sig, men skola vi icke tänka på modern och barnen först? Elin minnes väl fingervisan ännu?»

Elin betänkte sig en stund och sjöng sedan liksom för några år tillbaka, pekande på fingrarna och börjande med tummen:

»Det är fadern med stort mod,
det är modern, mild och god,
det är brodern, stark och stor,
det är hjälpredan åt mor,
det är vår lilla, söta vän,
och det är hela familjen.»

Vid de sista orden knöt hon lilla näfven, skratade hjärtligt och famnade den rara mormor.

* * *

»Nu börjar det bli allt för kinkigt,» sade Elin den dagen hon skulle börja med fingrarna. Men hon insåg snart, att det var ett mycket lätt arbete mormor hade föreslagit sin lilla tös. Sedan hon dragit en ylletråd genom alla maskorna utom genom 18, som voro tummen närmast, fördelat dessa på 2 stickor, på en tredje sticka åt vänster slagit upp 5 maskor och sedan fortsatt stickningen knapast en fingerslängd för att avsluta densamma som man vanligtvis avslutar en strumpa, så var ändtligen pekningvisan färdigt.

Nu gick det fort att från ylletråden lyfta 16 maskor, 8 på hvar sin sticka, taga 4 maskor upp af de 5 sväfvande från det stickade fingret och som förut åt vänster skapa 4 maskor till.

Dagen därpå stickade Elin tredje fingret precis som långfingret, men kunde ifrån ylletråden endast lyfta 14 maskor för att behålla 12 till lillfingret, som också ville vara med.

Det var den skönaste dagen Elin tillbragt i mormors trefna kammare — den dag hon stickade åt »Gullbrand».

Mormor hade tagit fram en liten förtorkad blomma, den första morfar skänkt henne på hennes sextonde födelsedag. Det var en stilla vårafton, fönstret under hæggen hade stått uppe och på fönsterbrädet i det lilla syskrinet, som mormor alljämt ännu begagnade, hade hon hittat violen. Sedan på kvällen, då man bad henne sjunga, fann hon ej bättre än:

»Gullbrand, det är vännen min,
bärer ringen slät och fin,
om hans lycka vet min sång,
men den visan är för lång.»

Elin hade sett lärar i mormors ögon, men de varna, stekta äpplen, som hängde i en tråd framför brasan, togo hennes odelade intresse i anspråk. Slutligen blef också tummen färdig af de 20 maskor, som bildade kilen, och af 5 maskor, som togos upp på inre sidan.

Andra vantens gick mycket lättare än den första. Men ej nog härmed. Då arbetet var fullbordadt, skref Elin en liten vers öfver de trefliga stickkvällarne hos mormor, öfver den vissna violen, öfver »Gullbrand» och stekta äpplen. Ty stora syster kunde kanske anse hennes yllevantar för en prosaisk gåfva, och det skulle smärta Elin och mormor djupt.

Men då liten Elin senare af Majas fästman fick höra de orden: »Jag tycker om yllevantarne, där ligger liksom poesi mellan maskorna» — då sprang hon åter till mormor, slog armarne om hennes hals och hviskade: »Mormor, de äro poetiska.»

Christel.

»La parisienne».

Furudan parisiskan, den äkta parisiskan är såsom typ och individ, har en ung parisare, m:r Bigeon, medarbetare i *Le Figaro*, i denna vecka velat lära oss stockholmare och i synnerhet stockholmskor. Mycket var det dock icke, sanningen att säga, som vi fingro lära under den tre kvarts timme, som det lätta kåseriet varade, åtminstone alls ingenting nytt, ty en hvar af oss har väl läst en eller annan af de några tusen *chroniques, essais, études, esquisses* eller rätt och slätt obetitlade tidskrifts- eller tidningsartiklar, att ej tala om noveller och romaner, som behandla detta samma ämne. Det får medgifvas, att det under sådana förhållanden icke faller sig synnerligen lätt att komma med några nya uppslag. Hr Bigeon vedervägade heller icke försöket: han höll sig till det gamla och kända.

Han genomick de särskilda klasserna af det stora parisiska samhället, damen af stora världen, bördens eller rikedomens, bourgeoisie, ämbetsmannaståndet, artisterna, »folket» o. s. v. och skildrade med mycket lätt hand de olika förhållanden, hvarunder parisiskan ur den ena eller andra af dessa kategorier lefver och hafver sin varelse. Han hade för de flesta den beundran, hvilken han såsom deras landsman och talande om dem för en främmande publik bör uttrycka, och som de verkligen förtjäna — nota bene de, som hr Bigeon uteslutande framhöll, de *bästa* hvar och en i sin art. Han lät oss emellertid kanske för mycket se blott ljussidorna. Det heter ju, att undantagen äro till för att bekräfta regeln, men vi fingro icke en gång en aning om, att undantag gifvas.

Det skulle kunna vara anledning att fästa oss vid några af de anmärkingar, hvilka föreläsaren gjorde, icke så mycket för att kritisera dem som ej mera för att med denna utgångspunkt uppdraga en jämförelse med motsvarande förhållanden hos oss. Men vi måste låta detta anstå till vårt nästa nummer, för hvilket vi skola anmoda en af våra medarbetare att meddela sina erfarenheter om »Parisiskan och stockholmskan.»

Att stärka linne

är en konst, som egentligen är en uppfinning från den senare medeltiden. Såsom en mäktig hjälp för såväl kvinnlig som manlig fäfänga fann den så godt som genast utbredning bland alla civiliserade folk i Europa. Men icke nog härmed. Man sökte göra konsten så fullkomlig som möjligt och dref den formligen vetenskapligt, så att man inrättade skolor därför, hvilka lämnade både teoretisk och praktisk undervisning i konsten att stärka.

Alldeles särskildt gynnad var denna konst af den lika statskloka som nyckfulla drottning Elisabet af England. Hon tyckte icke blott om bländande hvitt, stärkt linne, utan gynnade ännu mer det blåhvita. Under hennes senare lifstid råkade emellertid det »blånade» linnen i onåd, så att hon strängeligen förbjöd det. Originalen till förbudet finnes ännu kvar, och aktstycket är så kuriöst, att det torde intressera, om vi återgifva det. Det lyder i öfversättning sålunda:

»Vår nådiga drottning har behagat befalla, att hvarken man eller kvinna, af hvad stånd eller ålder det vara må, får understå sig att bära blånadt linne. Trots denna befallning ha några hvarvarande invånare vågat öfverträda detta förbud. För att dylikt må förebyggas, offentliggöres på Hennes Majestäts befallning denna lag ånyo, och erinras om, att tredslande straffas med hårdt fängelse.

Gifvet i vårt palats St. James.

Elisabet, Regina.»

Iduns julklappsbasar.

De yngre flickorna i familjen kunna glädja moder eller tanter med påsar att förvara gryner, mjöl m. m. uti. Man syr af lärft eller »hollands» vanliga påsar med en dragsko 3, 4 cm. från kanten och broderar midt på ena sidan initialerna och på den andra, hvad påsen innehåller, t. ex. Årter, Risgryn m. m. Vill man, kan man fordra med röd diagonal det, som står utom dragskon, det pryder allt litet, men då bör äfven rödt användas att brodera med. Till en 2 kilos påse tager man en bit, som är 70 cm. lång och 29 cm. bred.

Finska.

För kyrkan. För personer, hvilka hafva dålig hörsel, så att de i kyrkan böra hafva plats nära predikanten, är det mycket behändigt att hafva en lätt stol, hvilken de kunna taga med sig.

För yngre personer kan en vanlig tältstol passa, hvartill man då broderar på mörkt linne eller yllejavatyg något vackert mönster, fordrar det samt pryder det med snören, fransar och toffsar, om man så vill. För äldre personer äro dessa stolar obehöfvade, men då får man ju lätta, behändiga stolar med ryggstöd, hvilka äfven kunna slås ihop och bekvämt bäras med sig. Dem pryder man på samma sätt som föregående. Sådana stå att köpa i Gemlabutiken i Stockholm och flersådes.

Finska.

Bilderbok åt de små. Gossarne i familjen kunna under de långa vinteraftnarne roa sig med att klippa ut tafior och bilder, dels ur vanliga s. k. bildark, som köpas i bokhandeln, dels ur gamla böcker och tidskrifter, som sett sina bästa dagar och därför blifvit kasserade. Dessa urklipp uppklistras med limblandadt klistor på lika stora stycken gammalt bomullstyg samt läggas därefter i press att torka. Tygstyckena häftas samman till en bok, hvars rygg kantas med ett stycke starkt tyg. En sådan bok är mycket hållbar och därtill billig samt äger fördelen, att man själf kan välja bilder till densamma, som lämpa sig för de små. (Från småbröderna till lillan).

Ellä.

Glashylla att upphänga på väggen. Den består af 3 glasskivfor af olika storlek. Hvarje skifva kantas med ett 8 cm. bredt atlasband på så sätt, att man i hörnen lägger veck, som stadigt tillsys. Vid alla fyra hörnen på den största skifvan fastsytts något smalare band, vid hvilka sedan de båda andra skifvorna fästas på godtyckligt afstånd från hvarandra. De fyra banden knyts samman ofvan hyllan i en rik rosett, bakom hvilken fästes en ring för upphängning på väggen. Äfven på de sex hörn, som bilda framsidan, anbringas små rosetter för att dölja stygnen. Färgen på banden väljes i öfverensstämmelse med rummets öfriga dekorer. Denna lilla hylla, prydd med mer eller mindre dyrbara konstverk och småsaker, ser finare och lättare ut än en liknande af polerat eller öfverklädt trä.

Ellä.

Paraply- och parasollväska med korsstygnbroderi. Erforderligt tyg: 1,55 meter grått linne af 80 cm. bredd. Väskan består af en dubbel, 85 cm. lång samt upptill 44 och nedtill 25 cm. bred remsa, hvarpå en 68 cm. stor kvadrat af tyget fastsytts nedtill i fyra olika breda motveck, hvilka tillstickas i hela sin längd med litser och vidga sig uppåt. Broderiet sys med rött och blått garn, och väskan kantas och garneras med litser samt upphänges vid litsögler. Denna väska är synnerligen praktisk och bekväm att upphänga på insidan af en garderobdörr.

Isola.

Dockhus af papp. Storleken: ungefär 35 cm. långt. 18 cm. bredt och höjd till takåsen ungefär 30 cm. Materialen: styf papp, hvarå på fränsta långsidans midt i »undervåningen» ritas dubbeldörrar i sneda utskurna ränder och öfverst ett fönster i dörrarnes bredd med utskurna rutor. Fordras med kulört silkespapper, som kan oljas litet för att blifva riktigt genomskinligt. Så höga fönster i öfver- och undervåningen med långgardiner af oddarne i ett bukettpapper samt fordrade liksom dörrarne, men i annan färg. Långsidor och gaffarne hopsys vid knutarne, och klistras remsor öfver. Fönsterkarmar: en målad rand om hvarje fönster. Taket: en hel skifva med vikning till ås. Grund och gårdsplan i ett stycke af styfvaste papp, limmadt och öfversiktadt med sand till gårdsplan. En källa af spegelglas kan å denna anbringas. I husets golf göras tvänne stora utskärningar, hvarigenom man kan insätta tända julgransljus i förut gjorda »stakar». Skorstenarne hafva hål för luftens skull, äfvenså utskäras »stjärnor» i taket om så behöfs. En plåt, hängande på insidan taket i

en ståltråd och böjd efter taket, skyddar mot förbränning.

Karna.

Modern lampa. Jag har nyligen sett en vacker, originel idé för en modern lampa. I många familjer finns det säkert gamla ostindiska krukor eller urnor eller ingefärsburkar — mindre eller större. Hos en lamphandlare utväljer man ett lamphus med glas och tillbehör — lamphuset bör alldeles passa i urnans hål. Man har då genast, för ringa värde, en af dessa låga, hemtrefliga lampor. Äfven en modern majolika- eller porslinsurna kan naturligtvis användas. En skärm af mjukt taft hänges på ställningen af ståltråd.

Vainqueur.

Minneslappar. Man skaffar sig 36 lappar af siden, ungefär 7 cm. i fyrkant och i så många kulörer som möjligt. Dessa öfverkastas nätt och läggas i en passande liten kartong. Ändamålet med dessa är, att mottagarinnan skall kunna lämna ut lapparne till sina vänner för att få deras namn eller monogram sydt därpå och sedan af lapparne förfärdiga sig en lyseduk, soffkudde eller dylikt. Att gifvarinnans namn finnes å en lapp är naturligt.

H-na.

Kornischer. Man skaffar sig runda käppar af trä, så långa som fönstrens bredd, där de skola användas. Sedan borras hål i båda ändar. I den ena ändan är meningen, att en pilspets eller rättare en lancettpets och i den andra en pilfjäder skola insättas. Äfven dessa göras af trä. Min man täljde dessa åt mig, men äfven en vanlig snickare kan ju anlitas. När man så har träet i ordning, bstrykes käppen med svart emaljfärg, och spetsen och fjädern bronseras i guld. Till mörka gardiner taga de sig mycket bra ut, och böra då i gardinerna vara messingsringar, hvilka trädas på käppen, innan den uppsättes.

H-na.

Bordtäck. Af gamla blekta silkesgaloner kan fås ett utmärkt vackert tillbehör till bordtäckan eller lampmattor. Äro galonerna t. ex. blekt röda, tages fraisefärgad peluche, galonerna eller silkesgalonerna sättas i kanten eller i enkla mönster och sys till med silke i ett par nyanser af peluchens färg samt med guldtråd. Effekten blir öfverraskande. Man kan få en bård enkel eller bred alltefter den tillgång man har på galoner. Till blekta blå galoner passar husarblått eller bleu svöres; till gula galoner vieil or eller oliv peluche med mycket guld.

Vainqueur.

Halmdockor. Aflagda halmhattar till vinbuteljer kunna med fördel användas till trefliga dockor. Armar göras af tyg, som fylles med små klippta lappar, hufvudet af samma sort, (om man ej vill bestå ett billigt porslinshufvud). Ögon, näsa och mun samt hår sys med ullgarn af kulört ylle eller bomullsgarn. Kjol behöfs icke. Ett brokigt förkläde, hvita vida armar, svart lifstycke öfver den hvita skjortan. Enkel, billig, roande att göra, lämpar sig halmdockan för julgranen, för större skolfester, för små barn etc.

Vainqueur.

No'permar. Af grof gul kartonnage klipplas permar i samma storlek som nothäftena. Å den ena sys med mörkrött garn och kanter af silfvertråd ordet »Dansmusik», »Idyller» eller namnet å de notor, hvilka däri skola förvaras samt en ranka rundt om. Å den andra permen endast en ranka. Till rygg användes röd plysch och till foder i det hela siden, glanskamrik eller papper. Notorna inläggas lösa eller fastsytts de i ryggen vid något starkt tyg under plyschen.

H-na.

Eldgaffelshandtag. 60 centimeter långt, i genomskärning 4-5 cent. bredt. Rundsvarfadt eller åttkantigt, ek- eller annat träslag. Fernissadt eller betsadt. Fina möbelspik spikas därpå i fasoner, stjärnor eller rader — vanliga sadelmakares s. k. nellikor se äfven trefliga ut (gula nub). Vanliga eldgafflar befrias från sin lilla knapp och skjutas in i det nya skafvet, däri en 5 cm:s ihålig gång blifvit gjord. Bekvämt och trefligt mode.

Vainqueur.

Prydnader för julsinkan. Till fatet, hvarpå julsinkan skall serveras, sys en duk af hvitt linne. På denna broderas med röd märktråd figurer t. ex. en springande gris, eftersatt af en pojke med slaktknifven i högsta hugg, kokerskan, hvilken vänder skinkan i grytan, husmodern då hon skär, för samt värden, då han låter sig väl smaka. Rundt om fastsytts en virkad spets eller sys languett. Vidare göras af silfverpapper vindrufsklasar sålunda: Man virar ihop runda bollar af bomull, fäster dem i ändan af en träpinne och omvirar med papper. Dessa tillika med utuddade blad ordnas till klasar, hvaraf en fästes någonstans på skinkan och den andra vid en grof träpinne, afsedd att stickas in i den grofva benpinan, hvilken

sedan öfverklädes med klippt hvitt papper på vanligt sätt och tjänar till handtag.

H-na.

Cache-pot. En vanlig fikonmatta fodras med vaxduk. I kanten rundt omkring öppningen sys en tjock ullgarnsfrans, och öfver hela mattan — ej i bottnen — på sidorna sys små bollar af ylle i brokiga färger. Kan äfven göras med finare frans af silke och med ponponger af silke.

Vainqueur.

Namnampåsar. Halmhattar af viubuteljer, fodras med omsorg. Af ett stycke cretonne eller annat tyg göres en påse, som synes 20 cent. öfver halmhattens öppning. En dragsko göres på påsen, och en snodd, silke eller ylle, drages igenom, så att påsen väl kan slutas. I halmhattens spets kunna bollar eller toffsar fästas.

Denna påse användes äfven med fördel till sy-påse — stoffet kan då vara siden eller peluche.

Vainqueur.

Blommor.

För Idun af Helena Nyblom.

(Forts.)

Jag tror det oftast är doften, som är det afgörande, då jag aldrig tror mig ha hört någon absolut föredraga en blomma utan doft.

Hvilken doft man särskildt tycker om beror då ofta på, att den erinrar en om något, om något ställe, där man varit lycklig med någon, som man särskildt gärna vill minnas, eller också är det en doft, som innehåller aningar om något man väntar på — något af detta oförklarliga och poetiska, hvaraf hela naturen är så full.

För resten behöfver ju icke heller någon bestämma sig för någon särskild favorit bland blommorna. Det är en svår dom att afgifva, huruvida liljekonvaljer, violer, lackvioler, reseda eller rosor lukta bäst. Lyckligtvis har man lof att tycka om dem alla.

För resten är det med blommor som med allt annat: man förändrar sin smak med åren.

Då jag var liter, var det en blomma, som framför alla fängslade mig, och det var blåklinten. Det föreföll mig så underligt, att denna blomma med sin skriande blå ton och sina tandade blad var en vild blomma, ja, ett ogräs, som landbrukarne hatade och förföljde.

Jag var aldrig gladare, än när en gul åker var alldeles fullt fläckad af blåklint, och så gällde det att plocka dem!

Man fick icke gå in i säden, och man hade berättat oss om, huru små barn, som gått in i en stor åker, gått vilse som i en urskog och hade dött där inne.

Men ofta gick där någon smal gångstig genom säden med ett dike på hvarje sida, och då tog man först alla de blåklintar, som växte i utkanten af råg- eller hveteåker vid dikeskanten. Men så var det alltid nya, lysande blommor, som lockade en längre in, och med klappande hjärta försökte man kryssa sig fram som i ett gult haf, hvars böljor slogo tillsammans öfver ens hufvud. En och annan röd vallmo frestade en också, men man hade alltid den sorgen att snart se dess blad falla af. Men blåklintarne höllo, och med deras långa, grågröna, sega stjälkar kunde man binda dem i krans utan tråd.

Att sitta så där, gömd af en hveteåker på hvarje sida, va mt i lä med solen midt i ansiktet och binda en tjock krans af blåklint, var en alldeles särskild lycksalighet. En krans band man till sitt hufvud och så en hel massa ringar att hålla öfver armen. Sedan var det icke roligt längre, och så vissnade de.

En annan blomma, som också uppväckte ett slags jaktpassion hos en som barn, var näckrosen.

Att komma till någon stilla skogsjö, där näckrosorna blommade, föreföll mig alltid vara något, som gränsade till det öfvernaturliga.

Att detta svarta, ogenomträngliga vatten verkligen kunde frambringa en sådan flora af hvita och gula trollblommor!

De små, gula, som likna stora guldknoppar, föreföll mig dock vara en simplare sort, men dessa stora hvita näckrosor, som lågo och simmade på de flata, gröna bladen, som om de alldeles särskildt voro upplagda att beundras i sin symmetriska, fläckfria skönhet, tycktes mig vara uppenbarelser från någon trollvärld.

Då uppstod genast inom mig den lust, som är så vanlig hos alla barn, att vilja rivra af alla de blommor man ser.

Man såg sig hopplöst förtviflad omkring, i fall det icke fanns någon gammal båt att tillgå eller åtminstone en åra eller båtshake för att fånga näckrosorna med, men när man var nog lycklig att ha någon bekant bland pojkarne, kunde man ibland få hjälp att gå på jakt efter dem.

Hvar och en, som försökt att plocka dessa blommor, vet, huru svåra de äro att få fatt i, huru de med långa, sega stänglar, som likna guttaperkarör, äro fästade vid botten af den sjö, hvari de växa.

När man vill fånga dem, svaja de på dessa lösa stjälkar, dyka ned som svanor, som vilja undkomma, och får man ändtligen fatt på dem, måste man hala som i ett långt ankartåg för att få upp dem. Och det underliga är, att nästan i samma ögonblick som man plockat dem, är tjusningen vid dem förbi.

Så godt som ögonblickligen antaga de ett slappt, ledset utseende, som visar, att de icke längre lefva i sitt rätta element, och om man också sedan sätter dem i stora vattenskålar, få de dock aldrig igen sitt ursprungliga fängslande utseende. De ha något stelt och tråkigt i sin symmetriska fullkomlighet, som gör, att man snart mister intresset för dem. De skola, om någon, ses i sitt rätta element. Man skall icke plocka dem.

På det hela taget borde man taga som regel att aldrig afplocka för många blommor i taget.

Det tar ganska mycken tid att hålla afplockade blommor länge friska, och de flesta ge sig icke tid därtill. De vårda dem ett par dagar genom att klippa af stjälkarne och ge dem friskt vatten och låta dem sedan vissna; och det finns ingenting sorgligare och fulare än vissna blommor.

Att ombyta ett par grenar eller några få blommor flere gånger i veckan gör däremot intet besvär.

* * *

Så kommer den mörka tiden bort emot julen, då alla blommor äro slut, och de utländska blommorna ännu äro dyra.

Man saknar alltid i sina rum den uppfriskande synen och den färgvärme, som blommor skänka hela omgifningen.

För att ersätta de lefvande blommorna har man blomstermålningarna.

I Japan brukar man om sommaren pryda väggen med ett snölandskap för att uppfriska sig vid åsynen af något kyligt, om vintern brukar man däremot målade blomstergrenar på väggen för att glädja sig med bilden af blommor, när de lefvande icke äro i sitt fulla flor. Hos oss har man också i många tider odlat

blomstermålningen, men på ett mycket otillfredsställande sätt i de så kallade »stilleben».

En sådan blomstermålning är oftast en anordning af en vas med olika blommor, ett par frukter bredvid, en knif eller ett glas eller andra små föremål, som strös på bordet bredvid blomsterglasen.

Detta slag af blomstermålning är bland det ledsammaste man kan tänka sig, och det är därför icke underligt, att blomstermålningen hos oss har kommit i misskredit och anses som en di tantkonst, som kanske kan roa den utöfvande, men som ingen bryr sig om att se på.

Emellertid odlas numera blomstermålningen på ett helt annat sätt i de stora kulturländerna.

Man finner med rätta, att allt, som hör till växtvärlden, är det mest dekorativa, hvarmed man kan pryda ett rum. Växterna ha både de mest graciösa linier och de mest olika färger; de kunna anbringas horisontalt och vertikalt, högt uppe och lågt ned — öfver allt taga de sig bra ut.

Man väljer helst att återge växande plantor eller åtminstone växten i så fullständig form som möjligt, då man ju icke får tillfälle att se de eleganta stjälkarne och grenarne, när man proppar ned blommor i en vas.

Med sådana blommor dekorerar man dörrar och paneler, tak och skärmar. Jag har sett ett tak i en matsal dekoreradt med växande drufrankor, hvilket gjorde en utomordenligt vacker verkan. Också växande klematis har jag sett anbragt som takdekoration.

Ibland målas dessa blomsterdekorationer i naturliga former och färger, andra gånger stiliseras de och lämpas efter dörren eller väggen, hvarpå de skola målas; hållas till exempel i en olivgrön eller mild träfärg.

Väl komponerade och väl utförda är det få dekorationer, som så lätt smälta tillsammans med arkitekturen i ett rum som dekoration med växter och blommor. Det är långt ifrån någon lätt konst, och det fordras långsamma och omsorgsfulla studier af både form och färg för att rätt känna de mångfaldiga blommornas olika karaktär och med elegans och säkerhet kunna återge den, och i Paris t. ex. synes sätta sig de allra förnämsta målare också med blomstermålning.

(Slut i nästa n:r.)

Ur notisboken.

När solen dalar. Nittio år fyllde den 15 dennes änkefru prostinnan Sofia Haag, född von Cosboth, sedan många år tillbaka bosatt i Vimmerby. Den gamla, som är för sin höga ålder ovanligt rask och kry, är nästan dagligen i verksamhet med handarbeten och lättare sysslor inom hemmet. Enkefru Haag, hvars framlidne man var kontraktsprost och kyrkoherde i Rumsulla pastorat, Linköpings stift, är väl bekant för en hel mängd damer nästan öfverallt inom Sverige. Under sina yngre dagar höll nämligen fru Haag i Rumsulla prästgård ett väl ansedt, mycket besökt pensionat för flickor och unga kvinnor, hvilka där undervisades uti såväl bokliga kunskaper som husliga göromål.

En af hufvudstadens äldsta invånarinnor, enkefru Ulrika Euphrosyne Roos, född von Keppel, fyllde samma dag 94 år. Den gamla befinner sig vid för den höga åldern goda sjals och kroppskrafter. Hon äger sålunda minnet väl i behåll, och synen är, om också något, dock icke så mycket försvagad, att hon icke med tillhjälp af glasögon kan både läsa och skriva. Sin födelsedag firade 94-åringen hos sin måg, f. justitierådet Olivecrona, där hon såg sig omgifven af barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

*

Svensk väfskola i London. Två välkända svenska damer, grefvinnan Hamilton och fröken

Dannfelt, dotter till svensknorske generalkonsuln, skola inom kort göra ett intressant experiment. Dessa damer, hvilka inneha vederbörliga intyg från »Handarbetets vänner» i Sverige, ämna i London grundlägga en skola för svensk väfnadskonst, i hvilken skola undervisning skall meddelas i hvarje slags väfning och brodering.

*

Tre och en half månad som fabriksarbeterska. Fru Minna Wettstein, en fint bildad kvinna och en kraftig förkämpe för kvinnans rättigheter i staten och samhället, har nyligen i tre och en half månad lefvat som fabriksarbeterska i ett af Sachsens fabrikscentra för att kunna studera dessa arbeterskors lif. Sina intryck och sin erfarenhet har hon framlagt i en bok, som i dessa dagar utkommit i Berlin och väckt stort uppseende.

Den innehåller mycket af stort intresse, mycket som bör beaktas af lagstiftare, lärare, präster, läkare, fabriksidkare m. fl. och icke minst af de högre klassernas kvinnor.

*

Vetenskaplig utmärkelse åt en prinsessa. Prinsessan Thérèse af Bayern, syster till regenten prins Luitpold, har blifvit hedersledamot af vetenskapsakademien i München, hvilken för första gången förlänat denna utmärkelse åt en kvinna. Prinsessan Thérèse har utgifvit flere arbeten om Ryssland och Brasilien och är direktis och abbedissa vid kungliga ordenskapitet St. Anna i München.

*

Härberget för tjänstflickor. Klara östra kyrkogata 7. Vi ha flere gånger i Idun talat om denna vackra institution och dess behjertansvärda verksamhet, så att vi nu endast helt kort behöfva påpeka, att — för att i någon mån lätta dess ekonomiska trångmål — den 14 och 15 december en försäljning kommer att anordnas i härbergets lokal, till hvilken alla slags gåfvor under den nämnda adressen med tacksamhet mottagas.

Litteratur.

En ny diktsamling af Daniel Fallström utkommer inom kort i bokhandeln. »Vildrosor» — så blir den nya bokens namn — lär erhålla en synnerligen elegant utstyrelse, och då den omtyckte författarens veka och stämmningsfulla diktning borjar för innehållets motsvarande färgning, förmoda vi, att de många beundrarinnorna bland Iduns läsarinnor till hr Fallströms skaldskap med nöje skola motse hans insats i julbokmarknaden och i — deras julklappskorg. Diktsamlingen utkommer på Frithiof Hellbergs förlag.

Teater och musik.

Kungl. operan uppför i morgon för första gången prof. Ivar Hallströms opera »Granadas dotter». Hufvudrollerna innehafvas af fru Sterky och hr Lemon.

K. Dramatiska teatern synes detta spelår hysa en i allo berömvärd afsikt att i mindre vanlig utsträckning tillgodose den inhemska dramatiska konsten, och flere svenska originalstycken motse ett snart uppförande. Efter den fågnande framgången för Michaelsons »Ett ungarls hem» följde i lördags nyheten n:r två, G. af Geijerstams fyraaktslustspel »Andras affärer». Efter allt att döma kunna vi visserligen icke föreså det senare ett lika varaktigt lif som det förre, då det onekligen står åtskilligt efter både i underhållande intrig, skicklig dramatisk byggnad och dialogens osökta kvickhet. Men af den vane och ofta lyckade lustspelsförfattaren återfanns dock så pass mycket i flere verkingsfulla scener och fyndiga repliker, att intresset och äfven munterheten hållas rätt väl uppe för de fyra akterna. De hufvudsakligaste felene torde ligga dels i den slitna ram, inom hvilket stycket spelar, dels i en viss benägenhet för allt för farsartade effekter. Äfvenså borde de fyra akterna med fördel för koncentrationen ha kunnat sammandragas till tre.

Emellertid stöder ett förtjänstfullt utförande lyckligt styckets egna förtjänster. Den af författaren

ovedersägligen bäst tecknade typen, en ung notarie med ett synnerligen rörligt stämning-lif, som flamar upp för den ena efter den andra af de representanter för det täcka könet, som komma i hans väg, och alltid älskar lika »vansinnigt», fick genom hr *Perssones* roliga, på humoristiska detaljer rika spel både trovärdighet och lif. Fru *Rundberg* hade i fru *Eva Linds* parti fått en roll, som passade hennes konstnärstemperament, som vore den gjuten efter det, och hon inlade ock i sin framställning en lekande och smidig elegans, som verkade betagande. En tråkig uppgift hade däremot kommit på hr *Bäckströms* del i med. kandidatens skepelse, och man kan ej påstå, att skådespelaren lyckades förbättra författarens arbete. Fru *Sternvall* gjorde en af sina intriganter och gjorde den väl, och fru *Littmarck* samt fröken *Ahländer* framställa hvarsin gammaldags gummtyp, ett par pendarer eller rättare kontraster af god karaktäristik, som vi skulle vilja kalla »den hederliga landsenfalden» och den »mindre hederliga storstadsenfalden». Hr *Gründers* medgörlige brukspatron förtjänar ock en elege.

Bifallet var rätt lifligt.

Operasångaren *Johannes Elmlad* gifver sin bebådade konsert nästk. måndag d. 28 dennes i Vetenskapsakademiens hörsal med biträde af fröken *Jeanna Höjer* samt d:r *Karl Valentin* och hr *E. Sjögren*.

Filharmoniska sällskapet gifver sin första abonnementskonsert i Musikaliska akademien nästk. tisdag, hvarvid kommer att uppföras Ant. Dvoraks »Spökbruden», stor ballad för soli, kör och orkester. Biträdande äro fru *D. Edling* samt hrr *A. Ödmann* och *C. A. Söderman*.

Efterskörd.

Berättelse
af
Vilma Lindhé.

(Forts.)

Han var förmögen, och Agnes behöfde endast kasta en blick på modern för att förstå, hvad frågan gällde, och hvad slutet skulle bli.

Där satt Lilly vid fönstret med solskenet spelande öfver det gyllene håret — sannerligen hon behöfde kokettera som hon gjorde för att fånga en man!

»Om hon gifter sig med honom och mamma bor hos dem — som hon naturligtvis gör — blir jag fri — för att lefva som jag vill — fri från alla bördor!» jublade det upp inom henne.

»Då flyttar jag upp till gossarne,» fortsatte hon sin tankegång och drog ett djupt befriande andetag.

Hon var genomtrött på allsammans — inte så mycket på det rastlösa arbetet som på att se mor och syster gå helt och hållet upp i försöken att dölja de små tillgångarna under sken af halfelegans — något mera kunde det ändock aldrig bli.

Deras toaletter liksom själva hemmet buro spår af detta oäkta, som ger en prägel af simpelhet åt allt d-t kommer nära.

Agnes hade en medfödd smak och ett skönhets-sinne, som blifvit starkt uppodladt genom umgänget med fadern, och kunde ej fördraga värdelösa glittrande smycken, brokigt utstyrda dräkter af billiga tyger, godtköpsprydnader på väggar, byllor och bord samt dammiga konstgjorda krukväxter, som stodo i blom här ut och är in.

För honom — uppkomlingen — som satt och strök sina mustascher med den stora välformade ringprydd hand, passade det fullkomligt i stycke.

»Intet i hela rummet är så simpelt som han,» tänkte Agnes, medan han satt där alldeles genomträngd af öfvertygelsen om, hur bra han tog sig ut, samt hur väl den splittrerna värkostymen passade hans präktiga figur.

Modern var idel solsken och långt mera belagen än dottern.

Samtalet hade varit lifligt, innan Agnes kom, men tvärt afstannat.

Konsul reste sig tafatt och osäker, ty han var ej dum nog att ej vädra en fiende.

»Ekipaget borde vara här,» sade han och såg ut genom fönstret. »Jag har beställt vagn,» fort-

satte han vänd till Agnes. »Kanske roar det att vara med om en åktur till landet?»

Hon hade känt en sådan brinnande längtan just efter att sitta tillbakalutad i en bekväm vagn, känna vårvinden svalka de hela ögonen och se andskapet träda fram med skiftande scener.

Visst hade hon önskat sitta ensam och tyst — men i värsta fall. Det var nära, att hon svarat ja. »Agnes har krior och sådant att rätta,» sade modern afgörande.

Det var tydligt, att hon ej ville ha henne med. Hon rodnade till — inte därför, att moderns ord sårat henne, utan af blygsel öfver att hon låtit fresta sig.

»Mamma har alldeles rätt, jag tackar, men jag har verkligen inte tid,» svarade hon och kunde ej undgå att se, hur glad han blef.

Vagnen kom i det samma.

»Vackra djur, inte sant, fröken Lilly?» sade han och slog ut med handen, som för att visa dem. »Kom och se, hur de kräma sig.» Han var så rädd hon ej skulle se eller förstå, att han skafat och kunde skaffa det elegantaste och dyraste af allt.

»En sådan vagn!» ropade den unga flickan ofrivilligt, medan en liflig önskan, att så många som möjligt af hennes bekanta skulle få se henne åka förbi, sköt upp inom henne.

»I en sådan vagn kan fröken åka alla dar, om...»

Hon sprang ifrån honom för att slippa höra slutet och afgifva svaret.

Agnes hade gått in i sitt rum — ett litet krypin åt gården, hvars egentliga värde låg uti att hon hade det för sig själf. Var hon inte lycklig där, så var hon åtminstone i fred.

Möblerna voro gamla och fula, så godt som lagna ur skräpkammaren, men hennes skönhets-sinne hade kastat ett skimmer af förfining öfver det hela.

Några frodiga bladväxter, böcker, faderns porträtt på ett stort staffli, ett par goda stålstick och en afdelningsskärm hon själf målat gifvo ett varmt hemtrefligt tycke.

Hon satte sig vid det öppna fönstret. Några äppelträd i en trädgård bredvid höllo på att knoppas, och hon tröttnade ej att betrakta dem. — Gud vet, hur hon kunnat lefva utan de där träden!

Lilly kom instörtande i stålgrå kofta, öfverlastad med broderier, och hatt med oäkta plymer.

»Vill du inte följa med ändå?» frågade hon brådskande.

Agnes skakade på hufvudet. Hade hon talat, skulle hon brustit i gråt — hon grät öfver allting nu och skändes däröfver.

»Jag önskar du vore med,» återtog Lilly rodnande.

Agnes såg upp förvånad. »Jag står endast edert nöje som du vet,» svarade hon bittert.

»Inte när...» så hejdade hon sig. Förklara kunde och ville hon ej, och det var en sanning att hon aldrig kände sig tillfreds, när systemet var med; ty hennes blickar verkade som en indirekt tillrättvisning, men hon var på samma gång så trygg i hennes närhet, och ingen annan än hon kunde hjälpa henne med att fördröja det hon själf framkallat och som måste komma förr eller senare.

Plösligt var det, som hade ett ljus gått upp för henne. »Gud, hvad du är blek!» sade hon på en gång ömt och ängsligt, böjde sig ned och kysste Agnes på pannan.

»Gå! Gå!» var allt hvad denna hade till svar. Hade hon följt sin böjelse skulle hon kastat sig om Lillys hals och gratit sig mått; men hon var rädd för starka känsloutbrott och hade vant sig vid att vara ensam med hvad hon kände.

När Lilly var utom dörren, rusade hon upp som för att kvarhålla henne. »Tänk om jag stötte henne bort just nu, när jag mer än någonsin vill fasthålla henne,» snyftade hon.

»Hur vacker och älsklig hon är med sina blå, dufvolika ögon, sitt burriga hår och skälmska leende! Och detta barn, som säkerligen ännu kan formas till något godt, skall falla i händerna på en man, som under den polerade ytan döljer endast råhet, egoism och tomhet. Hellre allt annat! Hellre då arbeta dag och natt utan tanke på frihet, hvilat eller ro för egen räkning!»

Medan hon fattade detta modiga beslut, grät hon öfver att känna sig så svag och kraftlös — grät tills hon inte orkade längre.

* * *

Äppelträden hade blommat ut. Skolan var stängd för sommarferierna, och Agnes höll på att göra sig i ordning till en utrikes resa.

Doktor Werner hade möjliggjort sin ordination

genom att skaffa henne plats som resällskap och folk hos en af sina rika patienter, en vänlig gammal dam, som ej hade allt för stora fordringar, och som af tillgifvenhet för sin läkare var färdig att göra allt för en af hans gunstlingar — hvilket Agnes otvivelaktigt var.

Det var med en underlig blandning af känslor hon packade sin koffert.

Ibland, när solskenet spelade in genom fönstret, kunde hon blifva jublande glad öfver att få komma ut — bort — se och lära! Men oftast kände hon intet annat än en ängslande beklämning, en tryckande förkänsla af kommande olycka.

Att med ens kasta af sig alla förpliktelser mot dem hon offrat hvarje tanke och sträfvan under så många år, syntes båda som ett brott och en omöjlighet.

Mer än en gång önskade hon att få stanna hemma.

Det enda, som tröstade henne, var att hennes plan, att mor och syster skulle inackordera sig i ett stilla hem på landet under sommarmånaderna, verkligen mot all förmodan gått igenom.

Modern hade stretat emot med händer och fötter. En badort, där det var möjligt att föra sina behag till tofvs, var hvad hon röstade för; men Lilly hade så afgjort gifvit landet företrädet, att hon måst böja sig för öfvermakten.

Konsul Brink reste till Carlsbad alla vår r; ty han lefde högt om vintern och behöfde en späkningstid för att utplåna spåren däraf och kunna börja på nytt.

De försök han gjort att träffa Lilly ensam hade misslyckats, och han hade rest, utan att frambara sitt frieri.

På afskedsvisiten hade modern afsiktligt varit ur vägen; men Agnes hade kommit in och envist hållit sig kvar, ända tills han måst gå med oförrättadt ärende och illa dold vrede.

Han var alldeles säker på sin sak och betraktade den unga flickan nästan som sin tillhörighet; ty han hade tur hos fruntimmer — helst på de senare åren, sedan han blifvit förmögen och börjat lefva undan — och den uppmuntran han rönt hade varit alltför tydlig, för att mer än ett svar gärna kunde komma i fråga.

Han funderade på att skrifva, men visste med sig, att han ej var mästare i konsten, och så for han, lämnande allt åt framtiden och sin egen oemotståndlighet.

Agnes andades ut som efter en öfverstånden fara. När han återkom, hade hon mor och syster i säkerhet på landet, och kände hon honom rätt, skulle han aldrig uppsöka dem där. Till hösten kunde hon således spara sin ängslan.

* * *

Agnes hade aldrig haft någon ungdom, det förstod hon först nu, när lifsglädjen fyllde hennes ådror med sitt berusande, föryngrande elixir.

Ju längre från hemmet hon kom, dess mera befriad kände hon sig. Dess mera glömde hon — inte de sina — men alla de många tunga, pinaende småankarne, som förkväft det bästa inom henne.

Umgänget med fadern hade mognat hennes tankelif, men hans sorg hade blifvit hennes och kastat slagskuggor redan öfver hennes barndomstid, och den börd, döden lyftat från hans skuldror till hennes, hade varit tyngre än hon själf vetat af.

Nu med ens — utan någon förmedlande öfvergång — fylldes hennes hjärta af jublande lycka.

Mörka tankar, fruktan, bitterhet, farhågor — allt skingrades som dimmar för solen. Visst tänkte hon åter och åter på dem hon lämnat — väl visste hon, att arbete och bekymmer väntade — kanske i dubbel mått — men öfver framtiden hade lagt sig ett förtonande skimmer liksom öfver de fjärran bergen, hvilka hon aldrig kunde se sig mått på.

Hon lefde endast för stunden!

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Augusta Wästfelt; af *E. F.* (Med porträtt). — I »skvalerfrågan»; af *Florentin*. — Från farmors ungdom; berättadt af henne själf och för Idun upptecknad af *Olaës Lundin*. 3. — »Motion»; en stockholmsbild af *Anna Knutson*. — Om pianoklink; af *Efraim Rosenius*. — De svenska kvinnornas Chicagoutställning — Mormors vantar; af *Christel*. — »La parisienne». — Att stärka linne. — Iduns julklappsbasar. — Blommor; för Idun af *Helena Nyblom*. (Forts.) — Ur notisboken. — Litteratur. — Teater och musik. — Efterskörd; berättelse af *Vilma Lindhé*. (Forts.)

LARSON & C:o Juvelerare Konkursrealisation, utförsäljer ytterst billigt hela lagret af moderna juvel- och Edelweiss-brosch af silfver från 3 kr., nålar med miniatyrer, skalbaggar etc. Moderna, breda turkos- och pärlringar från 15 kronor.